

RAADSVORSTEL

Onderwerp : Uitvoeringsplan participatie

Zaak- & documentnr. : Z/23/117336 201640835

Opsteller : Simone Groen

Portefeuillehouder : J. Goossen

Afdeling: IBP

Telefoonnr.: 06-46105456

Samenvatting

In 2023 is het beleidskader participatie vastgesteld. Voor de implementatie van dit beleidskader is het uitvoeringsplan participatie opgesteld. Hierin wordt uitgewerkt wat er nodig is om het beleidskader te implementeren. Hiervoor zijn twee scenario's opgesteld: een budgetneutraal scenario en een scenario waarin een investering gedaan wordt. Het gekozen scenario bepaalt in hoeverre we de ambitie zoals beschreven in het beleidskader kunnen implementeren. Belangrijk onderdeel daarbij is het wel of niet vorm kunnen geven van een initiatievenloket voor initiatieven¹ uit de samenleving (waaronder ook initiatieven die vallen onder het uitdaagrecht). Daarnaast is een handreiking burgerparticipatie opgesteld als leidraad voor het vormgeven van participatieprocessen door de ambtelijke organisatie. Het uitvoeringsplan legt de nadruk op de drie centrale opgaven (woningbouw, duurzaamheid en sociaal domein) van Duiven en op de centrale visie omzien naar elkaar.

Toelichting proces

De gemeenteraad wordt gevraagd om bij de inhoudelijke behandeling van het Uitvoeringsplan participatie haar voorkeur uit te spreken voor implementatiescenario 1 of 2 (een zgn. voorgenomen besluit). Bij de behandeling van de Voorjaarsnota wordt de definitieve keuze gemaakt voor een scenario, zodat de gemeenteraad een integrale afweging kan maken ten aanzien van de financiën.

Beslispunten

1. In te stemmen met het uitvoeringsplan participatie [document 201657201].
2. Een voorgenomen besluit te nemen in aanloop naar de Voorjaarsnota om te kiezen voor implementatiescenario 2.
3. Kennis te nemen van de handreiking burgerparticipatie [documenten 201657198]

Aanleiding

In 2023 is gewerkt aan beleid rondom burger- en overheidsparticipatie². Daarbij bleek er behoefte te zijn aan een vertaalslag van ambities naar uitvoering aan de hand van een

¹ Een initiatief van inwoners (of georganiseerde groepen inwoners) om iets te veranderen of te verbeteren in hun leefomgeving, de openbare ruimte, maar ook in de ondersteuning van de medemens.

² Met burgerparticipatie bedoelen we het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid. Overheidsparticipatie is juist andersom:

financiële uitwerking. Zeker ook vanwege een veranderd financieel toekomstperspectief, een nieuw coalitieakkoord en een collegeprogramma omzien naar elkaar als centrale visie meegeeft. Daarom zijn een uitvoeringsplan met verschillende scenario's en een handreiking participatie opgesteld. Specifiek is er daarbij aandacht voor het inrichten van een initiatievenloket. Hier is door inwoners tijdens inspraakavonden nadrukkelijk om gevraagd. Tevens heeft de gemeenteraad bij de behandeling van het beleidskader, door het opstellen van een amendement aangegeven een initiatievenloket zeer wenselijk te vinden.

Planning

Na vaststelling van dit raadsvoorstel en in geval van een definitieve vaststelling van scenario 2 in de voorjaarsnota wordt in Q3 het initiatievenloket ingericht. In Q3 vindt ook de verdere implementatie plaats. Dit is een verschuiving in tijd ten gevolge van eerst vast laten stellen van het gewenste scenario via de voorjaarsnota. Na 2 jaar volgt een evaluatie.

Beoogd effect

Met dit voorstel wordt de organisatorische borging van het beleidskader participatie beoogd, door het ambitieniveau nader in te vullen en te vertalen naar concrete uitvoeringstaken. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet in het realiseren van een participatieve organisatie. Dat draagt eraan bij om de opgaven van de gemeente participatief op te pakken en een bijdrage te leveren aan omzien naar elkaar.

Argumenten

1.1 Het uitvoeringsplan participatie zet ambities om richting uitvoering

Het uitvoeringsplan geeft, wanneer gekozen is voor één van de twee scenario's, in combinatie met de handreiking participatie, concreet handen en voeten aan hoe we de komende jaren aan de slag gaan met participatie. Bijvoorbeeld participatie rondom woningbouw, participatie rond duurzaamheid en het voeren van dorpsgesprekken over de toekomst van het sociaal domein. Maar ook gesprekken over de visie omzien naar elkaar uit het collegeprogramma.

2.1 Scenario 2 doet het meest recht aan het ambitieniveau uit het beleidskader als het gaat om overheidsparticipatie.

In scenario 2 is genoeg capaciteit om een initiatievenloket in te richten en inwoners met een initiatief goed te begeleiden. Dit is een belangrijk uitgangspunt in het reeds vastgestelde beleidskader participatie. Bij scenario 2 kan een zorgvuldige uitrol van overheidsparticipatie worden gegarandeerd en kan de gemeente blijven verkondigen dat ze burgerinitiatieven verwelkomt. In scenario 1 wordt de ambitie om een initiatievenloket in te richten losgelaten.

2.2 Door inwoners is aangedrongen op een loket voor burgerinitiatieven

Inwoners én maatschappelijke organisaties hebben tijdens het participatieproces voorafgaand aan het beleidskader aangegeven dat zij belemmeringen ervaren bij het contact met de gemeente als het gaat om burgerinitiatieven. Ze worden van het kastje naar de muur gestuurd. Ook ervaren zij dat burgerinitiatieven onvoldoende begeleiding krijgen. Daarom is er vanuit inwoners gepleit voor een loket voor burgerinitiatieven. Op dit moment is er onvoldoende

dan heeft de inwoner of lokale maatschappelijke organisatie een initiatief waarbij de gemeente betrokken wordt. Een speciale vorm van overheidsparticipatie is het uitdaagrecht. Dat is het recht van inwoners en lokale maatschappelijke partijen om een verzoek bij het bevoegde bestuursorgaan in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen, als zij denken deze taak beter en goedkoper uit te kunnen voeren.

capaciteit om burgerinitiatieven door vakmensen (dus niet een participatieadviseur, maar bijvoorbeeld een adviseur spelen of groen) goed te begeleiden en is er geen centraal georganiseerde toegang. Een loket voor burgerinitiatieven dat bestaat uit een participatiemedewerker (als toegang en een vakambtenaar (voor het inhoudelijk begeleiden van burgerinitiatieven) wordt in scenario 2 aangedragen om burgerinitiatieven goed te faciliteren.

3.1 Een handreiking geeft concrete handvatten

Er is een handreiking burgerparticipatie opgesteld om ambtenaren te faciliteren in het vormgeven en uitvoeren van participatietrajecten. Deze geeft concrete handvatten. Bijvoorbeeld over wanneer het wel of niet zinnig is om een participatietraject te organiseren en hoe je dat traject het beste kunt inrichten (afhankelijk van het doel). De vraag of er voldoende middelen, capaciteit en tijd zijn om dit traject ook daadwerkelijk te organiseren is een tweede. Dat zal per geval moeten worden beoordeeld, maar ook voor die afweging geeft de handreiking concrete handvatten mee.

Kanttekeningen

2.1 Er is al budget voor participatie

Voor veel van de activiteiten die 1Stroom te doen heeft rond burgerparticipatie is al budget en formatie. Echter: het initiatievenloket is nieuw en vergt een specifiek aanvullend budget.

2.2 Bij een keuze voor scenario 1 kan de borging van overheidsparticipatie niet worden gegarandeerd.

In scenario 1 kan niet voorzien worden in een initiatievenloket door gebrek aan capaciteit van vakambtenaren. Zonder een operationeel initiatievenloket kan slechts beperkt uitvoering worden gegeven aan overheidsparticipatie. Zo is het dan niet mogelijk om actief burgerinitiatieven te stimuleren en te begeleiden.

2.3 Er zijn al ingangen voor burgerinitiatieven.

Inwoners kunnen hun vragen al stellen via reguliere communicatiekanalen van de gemeente. Toch willen inwoners een initiatievenloket, omdat de ervaring nu is dat burgerinitiatieven onvoldoende ingang vinden bij de gemeente. Een initiatievenloket (inclusief bemensing) zorgt voor een centrale ingang, gecoördineerde beantwoording van vragen en begeleiding van een burgerinitiatief. Ten overvloede: de initiatieventafel is alleen voor inwoners met een ruimtelijk initiatief voor zichzelf (bijvoorbeeld een dakkapel plaatsen), maar is geenszins bedoeld voor burgerinitiatieven zoals een buurtfeestje, gezamenlijk groenonderhoud door de buurt of een ontmoetingsactiviteit.

Financiële paragraaf

De twee scenario's hebben financiële consequenties. De keuze voor scenario 2 betekent een extra investering van € 75.000 (structureel). Scenario 1 is budgetneutraal. Een uitgebreide beschrijving van de financiën is opgenomen in het bijgevoegde uitvoeringsplan participatie. Bij de Voorjaarsnota kiest de gemeenteraad definitief voor scenario 1 of 2.

Participatie en communicatie

Inwoners zijn betrokken geweest bij het opstellen van nieuw beleid rond participatie. Daarbij kwam met name naar voren dat er behoefte is aan 1 loket voor burgerinitiatieven en aan goede begeleiding van burgerinitiatieven. Tevens werd het belang van goed communiceren rond wat wij als gemeente doen onderstreept. Beide zaken zijn opgenomen in dit uitvoeringsplan.

Intergemeentelijke samenwerking

Dit uitvoeringsplan is in samenwerking tot stand gekomen voor de gemeenten Duiven en Westervoort gezamenlijk. Hiervoor is door de portefeuillehouders gekozen om zo voor 1Stroom een eenduidige en daarmee werkbare werkwijze neer te leggen. Omdat participatie maatwerk is en per project of beleidstraject bekeken wordt of en hoe participatie vormgegeven wordt, blijft er in de uitvoering volop ruimte voor de *couleur locale*.

Bijlagen

201657672	Raadsbesluit (openbaar)
201657201	Uitvoeringsplan participatie (openbaar)
201657198	Handreiking participatie (openbaar)
201622116	Beleidskader participatie (openbaar)
201657199	Toelichting handreiking participatie (openbaar)

Duiven, 16 april 2024.

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven,

G. (Bertus) Brinkman secretaris	mr. H.B. (Huub) Hieltjes burgemeester
------------------------------------	--